

ZPRÁVY

● 7. světový kongres farmaceutické technologie

7th World Meeting on Pharmaceutics, Biopharmaceutics and Pharmaceutical Technology se konal ve dnech 8. až 11. března 2010 ve Vallettě na Maltě. Kongres spolupřátalo 14 evropských farmaceutických společností včetně ČFS. Zúčastnilo se ho 1100 účastníků z více než 30 zemí šesti kontinentů. Bylo předneseno 120 přednášek a prezentováno 800 plakátových sdělení. Plenární přednášky se zaměřily na „Vývoj systémů s řízeným uvolňováním léčiv“ (N. Peppas, USA), „Kontinuální výrobu ve farmaceutickém průmyslu“ (J. P. Remon, Belgie), „Biodegradovatelné nano-nosiče pro transport léčiv a genů“ (T. Kissel, Německo) a „Nanotechnologie pro léčivé systémy s obsahem genetického materiálu“ (K. Kostarelos, Velká Británie).

Obsah konference byl poutavý jak pro odborníky zabývajícími se již vyráběnými lékovými formami a optimalizací jejich technologií, tak pro výzkumníky se zájmem o nové léčivé systémy připravované prozatím v laboratořích, pro zástupce z řad farmaceutického průmyslu i z akademické obce v souladu s heslem kongresu „Industry meets academia and authorities: Working

together for better medicines“. Součástí byla zajímavá průmyslová výstava ResearchPharm®.

Přednášky a postery byly rozděleny do několika sekcí věnovaných například pevným lékovým formám, topic-kým a transdermálním lékům, pomocným látkám, lékovým systémům, vakcínám, lipozomům, nano- a mikročasticím, analytickému hodnocení léčivých přípravků, stabilitě léků, farmakokinetice nebo korelaci výsledků *in vitro* a *in vivo*. Česká farmaceutická společnost byla reprezentována čtyřmi příspěvky z Ústavu technologie léků brněnské farmaceutické fakulty, které se týkaly oxycelulózových mikročastic („Matrix microparticles based on oxycellulose prepared by an external gelation“ autorky M. Bajerové s kol.), chitosanových pelet („Theophylline release from chitosan-MCC pellets prepared with chitosan solution or acetic acid“ autorky M. Rabiškové s kol.), tvrdých tobolek pro uvolňování léčiva v ileu („Coated hard capsules of different composition for ileic drug delivery“ autorky K. Dvořáčkové s kol.) a analýze tloušťky obalu pomocí NIR spektroskopie („Quantitative analysis of film coating thickness of hard capsules by near infrared spectroscopy“ autora J. Muselíka s kol.).

Příští kongres se bude konat v roce 2012 v tureckém Istanbulu.

M. Rabišková

● Doc. RNDr. Otto HELIA, CSc. – 70-ročný

V ostatnom čase sa dožíva významného životného jubilea pán doc. RNDr. Otto Helia, CSc., dlhoročný vysokoškolský učiteľ a vedecký pracovník Katedry bunkovej a molekulárnej biológie liečiv Farmaceutickej fakulty UK v Bratislave.

Jubilant sa narodil 19. júna 1940 v Domaníne v Českej republike. Po maturite v roku 1957 bol prijatý na štúdium na Farmaceutickú fakultu MU v Brne a po zlúčení fakúlt v roku 1960, úspešne ukončil vysokoškolské štúdium na Farmaceutickej fakulte UK (FaF UK) v Bratislave v roku 1962 ako promován farmaceut. Po prezenčnej vojenskej službe (1962–1964) nastúpil na Katedru biochémie a mikrobiológie FaF UK na internú aspirantúru vo vednom odbore biochémie, špecializácia xenobiochémie.

V tomto období obhájil rigoróznou prácu (1966) a získal akademický titul doktor prírodovedy – RNDr.

V roku 1968 obhájil dizertačnú prácu na tému „Některé biochemické vlastnosti kyseliny beta-4-methoxybenzoyl-beta-bromakrylové *in vitro*“ na Přírodovědecké

fakultě v Praze a získal vedeckú hodnosť kandidáta chemických vied (CSc).

Po úspešnej obhajobe habilitačnej práce: „Studium biochemických vlastností některých moderních kancerostatik“ získal v roku 1977 vedecko-pedagogický titul docent v odbore biochémie.

Od začiatku pôsobenia na FaFUK jeho profesionálna aktivita bola úzko spojená s Katedrou bunkovej a molekulárnej biológie liečiv (pôvodne – Katedra biochémie a mikrobiológie), kde sa venoval pedagogickej a vedcko-výskumnej práci.

V rámci magisterského štúdia bol prednášateľom a examinátorom v predmetoch xenobiochémie, patobiochémie a zabezpečoval aj praktickú výučbu biochémie. Tieto predmety vyučoval aj v anglickom študijnom programe. V roku 1993 zaviedol do učebného programu povinne voliteľný predmet xenobiochémie. Jubilant je spoluzakladateľ odboru xenobiochémie na Slovensku.

dokončení na strane 98

Pod jeho vedením boli vypracované ŠVOČ, diplomové a iné postupové práce. Bol členom štátnicových komisií, komisií pre obhajobu diplomových prác, ročníkovým učiteľom, školiteľom štyrom aspirantov na fakulte i mimo nej, oponentom diplomových, rigorózných a najmä dizertačných a habilitačných prác pre Prírodovedeckou fakultu UK v Prahe. Pôsobil tiež ako posudzovateľ grantových úloh MŠ SR, resp. MZd SR ako aj rukopisov publikácií pre odborné farmaceutické časopisy a publikácie.

V oblasti vedecko-výskumnej práce sa dlhoročne orientoval na enzymologické štúdie metabolizmu cudzorodých látok a ich biologickej aktivity, predovšetkým liečiv. Najvýznamnejšie výsledky jeho práce možno koncentrovať do dvoch oblastí. Prvá oblasť je teoretický prínos k objasneniu enzymológie dehalogenácie – debromácie nových cytostatík. Druhá oblasť je štúdium mechanizmu oxygenácie atómov dusíka a bioredukcie N-oxidov, mechanizmus oxygenácie atómov síry a bioredukcie S-oxidov.

Tieto výsledky prispeli k osvetleniu metabolizmu, mechanizmu účinku a bezpečnej farmakoterapii československých hromadne vyrábaných liečivých prípravkov CYTEMBENA®, MECLOPIN®, resp. ERBOCAIN® (SRN).

Medzi iné významné aktivity treba spomenúť, že bol spoluorganizátor a organizátor tradičných xenobiochemických sympózií s medzinárodnou účasťou.

Jubilant je spoluautor monografií: Liečivé látky a ich metabolity v analýze, Encyklopédie farmácie a siedmi VŠ skript. VŠ skripta Xenobiochémiá sú prvotinou na Slovensku.

Celkový počet jeho záznamov v databáze evidencie publikačnej činnosti pracovníkov UK je 127, z toho je 66

publikácií, z toho je 25 v zahraničných a domácich časopisoch. Celkový počet ohlasov je 123 a z toho je 105 SCI.

Počas pôsobenia na fakulte spolupracoval s Výskumným ústavom pre farmáciu a biochémiu v Prahe, Katedrou biochemie Prírodovedeckej fakulty UK v Prahe, Katedrou biochemie a technickej mikrobiológie Chemickeo-technologickéj fakulty SVŠT v Bratislave a Institut für Pharmazeutische Chemie der J. W. Goethe-Universität Frankfurt am Main (SRN).

Z významných pracovísk, kde jubilant pôsobil, treba uviesť krátkodobý študijný pobyt na UML v Halle, Sektion die Pharmazie, SRN a 6-mesačný študijný pobyt Karolinska Institutet, Stockholm, Švédsko.

Doc. O. Helia v predchádzajúcich rokoch bol vedúcim Oddelenia xenobiochémié Biochemického ústavu UK v Bratislave (1973–1987), členom atestačnej komisie RUK (1976–1984), členom predsedníctva Xenobiochemickej sekcie ČSBS a členom Vedeckej rady FaF UK.

Za rozvoj farmaceutického školstva a farmaceutických vied získal bronzovú (1977), striebornú (1987) a pamätnú medailu (2002) Farmaceutickej fakulty UK.

Za jeho prínos do výučby farmaceutov získal Medailu PhMr. Vladimíra J. Žuffu, ktorú udeľuje Slovenská farmaceutická spoločnosť (SFS) a za výchovno-vzdelávaciu, vedecko-výskumnú činnosť a organizátorskú prácu bol ocenený Weberovou cenou SFS.

K významnému životnému jubileu želáme doc. O. Heliovi veľa zdravia, pohody a radosti z dobre vykonanej práce.

J. Čižmárik